

BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁR

2020. június

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár kiadványa

Újra együtt!

NÁLUNK TÖRTÉNT

SZEGI SZABOLCS MEGTISZTULÓ ZENEI ÉS NYELVI KÖNYVEK

A koronavírus miatti kényszerbezárás első napján vezetőinkkel egyeztetve egy 4 fős kollektíva – Szegi Szabolcs, Magyar Tamás, Hámori Gyözőné, Pribisán Bianka – hozzáfogott a zenei szakkönyvek szabadpolcra történő leválogatásához. A feladatok elvégzését egymás között, megközelítőleg egyenlő arányban felosztva kezdtük meg.

Míndeközben szakmai egyeztetések, megbeszélések folytak, így lehetővé vált számunkra még jobban megismerni az értékesebbnél értékesebb zenei könyveket.

Miközben kölcsönösen tanultunk egymástól, a munka is jól haladt, s a polcok zsúfoltsága szép lassan a múlt homályába vészett. A leválogatás szempontjain túl, a szoros raktári rendet követve helyeztük vissza, reményeink szerint a jövőben nagy érdeklődésre számot tartó muzikális szakirodalom mindegyikét, megkönnyítve ezzel a majdani szaktájékoztató gördülékenységét.

Az intézmény földszinti részén található gyűjtemény megtisztítása mellett a polcok portalanítása is megtörtént. Mindezen munkafolyamatok elvégzése közben a jókedv és humor is szerepet játszott az oldottabb hangulat megteremtésében, s egyfajta csapatépítő tréningként is szolgált.

Ezek után következett az erők megosztása abban a tekintetben, hogy a két kollegina a nyelvi könyvek rendezését és polcainak pormentesítését vállalta magára, az erősebbik nem képviselői pedig a raktár

A TARTALOMBÓL

Nálunk történt	
Szegi Szabolcs: Megtisztuló zenei és nyelvi könyvek	2. oldal
Holtai Zsuzsanna – Merényiné Marton Judit: „Rend a lelke mindennek!” avagy, Mikkamakka szépít, pakol, csinosít!	3. oldal
Bodor Tiborné: E-könyvek a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban	3. oldal
Zalánfi Zsuzsanna: Amikor a polcok fellélegeznek...	5. oldal
Handó Péterné – Szegi Szabolcs – Szűcs Margit: Egy végtelen történet: állománymenedzsment olvasóink szolgálatában, ahogyan a tájékoztató könyvtáros látja	6. oldal
Bodor Tiborné – Kapás Tünde: „Múlt és jövő egyszerre létezik...” – Sikeres pályázat a digitális könyvtár gyarapítására	8. oldal
Antal Dániel: Mire jó a robotika?	10. oldal
Persikné Bakos Eszter: Emlékeink tárháza, avagy a Balassi Bálint Megyei Könyvtár fotótára	10. oldal
Antal Dániel: Épül a Praznovszky adatbázis, digitális formában is elérhető a Palócföld	11. oldal
Megyei hírek	
Ferik Ibolya: Mít hozott a települések számára a 2019-es év?	12. oldal
Répásné Szabó Katalin: Mít olvasnak szívesen a kistelepülési könyvtárak olvasói?	16. oldal
Kovács Katalin: Peremkerületi fiókkönyvtárak, az ott élők szolgálatában	17. oldal

mélyén folytatták az olvasótérből leválogatott zenei könyvek elhelyezését. Ezzel biztosítva, hogy a későbbiek során keresendő dokumentumok, hiánytalanul előkereshetőek legyenek az olvasók számára „eldugott” raktári tartóelemekről is.

**HOLTAI ZSUZSANNA – MERÉNYINÉ
MARTON JUDIT
„REND A LELKE MINDENNEK!”
AVAGY, MIKKAMAKKA SZÉPÍT,
PAKOL, CSINOSÍT!**

A jelenlegi válságos helyzet azért jó dolgokat is generál. Rendet lehet tenni a könyvtár polcain, nagyszabású selejtezést lehet végezni, teret adva az új, szép, keresett dokumentumoknak. Át lehet vizsgálni a kiemeléseket, csinosítani, dekorálni a tereket. A Mikkamakka Gyermekkönyvtár ezeket a célokat tűzte ki a bezárás alatt.

A gyermekkönyvtár megnövekedett állománya szükségessé tette könyveinek revízióját, mind a szabadpolcos kölcsönzői térben, mind a raktárban. A múlt évben elkezdett állomány felülvizsgálata több hónapon átívelő munkafolyamat volt.

A selejtezés természetesen az előzőleg megbeszélte szempontok alapján történt. Leválogattuk kölcsönzési könyveink szak- és szépirodalmi részét, ezekből kiemeltük az 1985 előtti, fölös, elavult és rongált példányokat, melyeket most töröltünk az állományból. A törlést a raktárban végeztük törlési program segítségével.

Eleinte döcögösen ment a leválogás, hiszen ez egy kisebb „trauma” egy könyvszerető embernek. Ezen átesve sikeresen bonyolítottuk le a régi, szeretett, de salátára olvasott kötetek leszedését.

A tiniknek és a kicsiknek szóló kiemeléseket, a

verseket, és a sorozatokat is átnéztük, leválogattuk. A már ritkán keresett példányokat átirányítottuk az ifjúsági könyvek közé, illetve a mesék polcaira, és voltak olyan könyvek is, amelyek a raktárba kerültek.

Az állomány tisztítását folyamatosan végeztük és elértük, hogy sokkal szebbé, szellősebbé váltak polcaink és az olvasói igényeknek megfelelőbbé vált könyvállományunk.

Nagy örömünkre megkezdhetjük az ez évi könyvrendeléseket, ami folyamatos munka. Több dobozzal már meg is érkeztek az új, friss, csodaszép gyermekkönyvek. Feldolgozásuk után kikerülnek a kínáló polcokra, kocsikra, asztalokra. Nagyon várjuk már, hogy kis olvasóink ezekből válogassanak.

Nyitáskor a gyerekeket egy újonnan dekorált Meseszobával, sok új társasjátékkal, a Rumini kiállítással és szellős, jól átlátható, rengeteg új könyvet kínáló könyvespolccal várjuk!

**BODOR TIBORNÉ
E-KÖNYVEK A BALASSI BÁLINT
MEGYEI KÖNYVTÁRBAN**

Kettős érzéssel kezd bele az ember egy e-könyvekről szóló cikk megírásába. Könyvtárosként és olvasóként a könyv szeretete, a könyv kézzel fogható valósága, az illata, az oldalak lapozgatása mind-mind pozitív élményt nyújt a tartalom mellett.

Sokszor egy könyvet nem csak azért veszünk a kezünkbe, mert megfogott a címe, a tartalma, hanem azért mert szép a borítója. Kézbe vesszük és belelapozunk... (azt hiszem, hogy egy könyvet szerető embernek ezt a mondatot nem kell folytatni). Ugyanaz az élmény ér bennünket, szép a könyv kötése, a gerince, kellemes minőségű és jó tapintású a papírja, szép a

tipográfiája és még nem is volt szó az illusztrációról. Ezek együttesen mind vonzzák az embert. Akár régi, akár új egy könyv, mindenképpen figyelemre méltóak a fizikai jellemzői is.

„Johannes Gutenberg, ha élne, mosolygós elégedettséggel szemlélné találmánya évezredes „karrierjét” és azt, hogy ma még mindig velünk van, és egyre intenzívebben használjuk a XXI. század elején is. Pedig az elektronikus rögzítés által nem kis veszély fenyegette az előző évszázad során, amikor egyre erősebben húzták meg a vészharangot a könyvnyomtatás és a könyvkiadás fölött.” (Braun Tibor)

Az olvasás, az ismeretszerzés világa azonban változik. *„A könyv fejlődése mindig tükrözi, naplója volt az emberiség fejlődésének; ami találmányt a korok felvetettek, ami természeti erőt az ember irányítani tanult, a könyv igyekezett a maga céljára hasznosítani.” (Fitz József)*

Az e-könyvet, azaz elektronikus könyvet az internet megjelenése hívta életre. Korábban is készítettek olyan elektronikus dokumentumokat, amelyek könyvszerű tartalmat hordoztak, de e-könyvnek igazán azóta nevezik ezeket, amióta letölthetővé váltak az internetről.

Az e-könyv – angolul e-book – elektronikus formában létrehozott és terjesztett szöveget és egyes esetekben képet tartalmazó fájl, amely digitális megfelelője a nyomtatott könyvnek.

Szerkesztett, ellenőrzött, befejezett mű, amelynek van címlapja, tartalomjegyzéke, fejezetbeosztása, lábjegyzetei stb., a szöveg megjelenése pedig a megszokott könyvszerű, könnyen olvasható formát mutatja. Használatához e-könyv olvasó, számítógép, laptop, táblagép vagy mobiltelefon szükséges. A készülékek képernyőjén látható és lapozható oldalak kinézete a nyomtatott könyvet utánozza.

Ma már szinte minden kedvenc olvasmányunk megtalálható elektronikus könyvben is. Sőt, nem csak a régi klasszikusokat, de a legújabb sikerkönyveket is megtaláljuk az e-könyvek kínálatában. Sok kiadó nem

csak a szépirodalmi, hanem a szakkönyveket is megjelenteti ebben a formában. A szakkönyvek megjelenése és hozzáférhetővé tétele nagyban segíti az oktatást, de a tudományos életben, a kutatásban is nagy segítségére van a felhasználóknak.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár is csatlakozott azon könyvtárakhoz, amelyek állományában feltehetően az e-könyvek. Szeretnénk lépést tartani a kor technikai vívmányaival az olvasóink és saját magunk tudásának fejlesztésére.

Az e-könyvek az Olvasóterem erre a célra kijelölt számítógépén érhetőek el. Szakkönyvi állománnyal rendelkezünk, amelyek elsősorban társadalomtörténeti, jogi, szociológiai, történelmi témákat dolgoznak fel. Jogi könyveink többek között büntetőeljárásról, kártérítéssel, GDPR-ról, sajtószabadsággal, médijoggal, ingatlanjoggal, polgári joggal, nemzetközi joggal, választójoggal foglalkoznak. Pénzügyi és számviteli ismereteket is lehet tanulmányozni állományunkban. Megismerhetjük a kommunista vezetők és a hétköznapi emberek életét a Kádár korban, valamint híres emberekkel készült interjúkat is olvashatunk. Charles Darwin által a természettudomány területére is bepillantást nyerhetünk. Jelenleg 57 cím található katalógusunkban. Elektronikus könyveink listája könyvtárunk Digitális Könyvtárában is megtalálható, borítóképpel illusztrálva.

Érdekességként két könyvet szeretnék kiemelni állományunkból.

Az egyik *Klein Tamás – Szabó Endre Győző – Tóth András: Technológia jog – Robotjog – Cyberjog* című könyve. A kötet a jelen digitális kor három jövőbe mutató jelensége jogi vonatkozásainak bemutatására vállalkozik, mint a modern technológiák, a cybertér és a robotok.

A másik könyv *Horváth Éva: Szülőföldem palóc ételei - válogatott receptek* című kiadványa. A palóc konyha ételeit, fogásait bemutató kötetben a szerző, aki maga is Palóc vidéken él, olyan ételek receptjeit gyűjtötte össze, amelyet már igen ritkán készítenek el a háziasszonyok. Ez a kötet helyismereti vonatkozásban is érdekesség.

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!
Jó tanulást, kellemes időtöltést kívánunk!

ZALÁNYI ZSUZSANNA AMIKOR A POLCOK FELLÉLEGEZNEK...

Mielőtt megadnánk a választ a címben megfogalmazottakra – mikor és miért lélegeznek fel a polcaink – ahhoz szükséges beavatnom, megismertetnem az olvasókat az előzményekkel.

Itt most nem a könyvekről esik majd szó, hanem egy másik dokumentumtípusról, a folyóiratokról.

Az időszaki kiadványok kezelése mind a mai napig nagy feladat elé állítja a könyvtárakat, könyvtárosokat. A könyvtárba való beérkezésüktől a polcra kerülésig rengeteg munkafolyamaton esnek át. Kezelésük

úgymond kissé speciális, gondolok itt a rendelésre, nyilvántartásra, tárolásra, változó méretükre stb. Az internet, a technikai fejlődés, a digitalizálás lehetősége, ezek mind hatással vannak a nyomtatott sajtóra, és új lehetőségeket teremtenek a napi tájékozódásban, az információk gyors eljuttatásában. Ezekhez a változásokhoz a könyvtáraknak igazodni kell. Intézményünk elérkezettnek látta az időt a bekötött folyóiratok újbóli átvizsgálására. Felmerül a kérdés, hogy alkalmazkodva a változásokhoz a bekötött lapokból melyeket őrizzünk meg a továbbiakban és mennyi ideig. Természetesen figyelembe véve a gyűjtőkori szabályzatunkban megfogalmazott előírásokat.

Az archivált folyóiratok revízióját az olvasótermi állománnyal kezdtük. Ennek előkészületi munkájához tartozott, hogy utána jártunk mely folyóiratok érhetőek el elektronikusan, átgondoltuk melyeket használnak kevésbé az olvasók, és melyek azok a lapok, amelyeknek megrendelése már nem folyamatos. Ez adódhatott a lap megszűnéséből, forráshiányból vagy már az olvasói igény nem indokolta. A leválogatott címek közül voltak olyan lapok, amelyek lekerültek a raktárba, de akadtak olyan címek is, amelyeket kiselejteztünk.

Néhány jelenleg is megrendelt folyóiratnál választottunk egy köztes megoldást is, mégpedig olyan formában, hogy az előzményektől megváltunk ugyan, de a továbbiakban módosítottuk a megőrzési időt. Ezt a módszert azoknál a lapoknál alkalmaztuk, amelyek régebbi számaira már nem volt nagy igény, ellenben a friss számokra volt kereslet.

A leválogatásra szánt címekről készítettünk egy

listát és az előbbieket ismeretében kezdtük el a munkát. Az ezzel járó fizikai nehézségek ellenére szeretjük ezeket a feladatokat. Ilyenkor egyik részleg munkatársai besegítenek a másik munkájába, ez az ösztönzési feladat egyben jó csapatépítés is. Együtt vagyunk, előkerülnek a régi sztorik, történetek, amelyek oldják a fizikai megerőltetést.

A kollektívánk alapján véve egy vidám csapat. Szeretjük a humort, a nevetést. Ez már oly sok nehéz feladaton átsegített bennünket. Ha ezeket a munkákat olyankor végezzük, amikor nem vagyunk nyitva és nincsenek olvasók, akkor a hangulatot feldobjuk zenével is.

Az olvasóterem után a raktárban folytattuk a megkezdett munkát. Ehhez megint nagyon alapos előkészületre volt szükség. Azoknak a lapoknak az esetében, melyeket a továbbiakban is megőrizzünk, az olvasótérből leválogatott régebbi köteteket besoroltuk a raktári állományba.

Ezután következhetett a raktári állományból való selejtezés. Innen azon címek korábbi köteteit, előzményeit selejteztük ki, amelyeket már az olvasótérből leválogattunk. Ez szintén több napos munkát igényelt. Az állományból való kivonás természetesen megtörtént a megfelelő adatbázisokból, elkészültek az ehhez szükséges jegyzékek.

A modern technika segítségével ezek a munkafolyamatok ma már sokkal gyorsabban és kezelhetőbben történnek, mint hajdanán. Az olvasóteremből és a raktárból összesen 1255 db bekötött folyóiratot selejteztünk ki.

Egy nyugdíjba vonult kollégánk szavaival élve ehhez a nagy munkához kellett az egész kollektíva segítsége is, mindenki beállt a csatsorba és segítette a munkánkat, összeállt a könyvtári „hórukk kft.”. A kislejtezett lapokból olvasóink örömeire többször tartottunk folyóiratbörzét.

Az olvasóterem polcain 5 évig őrizzük a lapokat. Azután a raktárba, kiárusításra vagy selejtezésre kerülnek. A polcaink a leválogatással, az állományból való kivonással szellősebbek, áttekinthetőbbek lettek, helyet adva az újabb, frissebb évfolyamoknak.

Egyszóval a polcaink fellélegeztek...

HANDÓ PÉTERNÉ – SZEGI SZABOLCS – SZŰCS MARGIT

EGY VÉGTELEN TÖRTÉNET: ÁLLOMÁNYMENEDZSMENT OLVASÓINK SZOLGÁLATÁBAN, AHOGYAN A TÁJÉKOZTATÓ KÖNYVTÁROS LÁTJA

Hogyan? Kérdezheti bárki. A kiemeléseket még értjük, évtizedek óta megszoktuk és használjuk, böngésszük a külön rendezett Tanulási segédkönyvtárat, a műfajok szerint csoportosított szórakoztató könyveket, a kötelező olvasmányokat... Felfedezzük az újabb keletű Young Adult regények polcát és a Férfiszakasz ajánlóját.

De hogy jön ide az állományasztatás közismertebben selejtezés? A könyvtár vegyen sok új könyvet, hogy legyen miből válogatni! – szól az igény. Valóban, a szerzeményezés az alap, de mint az érem két oldala, úgy tartozik hozzá az állományasztatás. Költői fogalmazhatnánk úgy is: mint születés és halál – a könyveknek is megvan a maguk életciklusa.

Az állományba újonnan megjelentek életre kelnek: érdeklődést keltenek, nézegetik, majd ki is kölcsönzik őket (jó esetben sokszor), majd évek-évtizedek múltán megöregszenek: fizikailag kopnak, törődnek, tartalmilag elavulnak. A tudomány új felfedezései a szakirodalmat, az új és divatos témák, stílusok, szerzők a szépirodalmat írják felül: új és még újabb kötetek versengenek az olvasók kegyeiért – a könyvtár folyamatosan fejlődik, változik, él. A selejtezés, törlés népszerűtlen, hálátlan tevékenység, de alapvetően szükséges, hogy a kínálat sokszínűségét, korszerűségét, frissességét biztosítani tudjuk.

A tervszerű állományasztatás szempontjait az előírásoknak megfelelően a Balassi Bálint Megyei

Könyvtár Gyűjtőköri Szabályzata rögzíti. Ennek szellemében zajlik a folyamatos tevékenység, aminek köszönhető, hogy az új könyveket megfelelően tudjuk elhelyezni, ajánlani.

Adott könyvtári gyűjtemény eszmei értéke nem elsősorban mennyiségében, hanem tartalmi jelentőségében rejlik. Ez az érték annál jobb, minél nagyobb az aktív, folyamatosan forgalmazott állományrészek aránya az elfekvő, nem kölcsönzött részekhez képest. A jó arányhoz viszont nem elegendő az optimális gyarapítás, hanem ezzel párhuzamosan kell megtisztítanunk a gyűjteményt a felesleges tételektől.

A megfelelő férőhely biztosítása szükséges, az állomány valóban értékes, aktívan használt részében való eligazodást pedig nehezíti az avult könyvek tömege. A katalógusban, a raktári és főként a szabadon hozzáférhető gyűjteményben mintegy elrejt a valódi értékeket. Akadályozza a releváns információhoz való hozzáférést mind az olvasó, mind a könyvtáros számára.

Az alapvető kérdések: a gyűjtemény valóban eleget tesz-e a lakossági igényeknek és elvárásoknak? Megyannak-e a keresett könyvek? Mindez a szerzeményezés oldala. Könnyen áttekinthető, logikus rendben található a könyvtárban? Egy-egy adott téma vagy műfaj polca vonzó kínálatot nyújt?

Itt jön képbe az állománymenedzsment, azon belül az apasztás: az avult, kevésbé keresett köteteket raktárba irányítjuk és/vagy töröljük. Cél, hogy racionálisan használjuk ki tereinket, polcainkat – hasonlóképpen könyvtárosaink munkaerejét és munkaidejét. Kollégáink a kisebb, könnyebben rendezhető állományban több energiát fordíthatnak olvasóinkra. Látogatóink számára is előnyökkel jár a gondosan leválogatott, minőségi kínálat: kényeszerű,

hosszas keresgélés helyett, alapos tájékozódásra, elmélyült olvasásra fordíthatják idejüket.

Az apasztás az objektív és a szubjektív szempontok kombinációján alapszik: objektív tényezőként a dokumentum múltbeli használata a jövőbeli használatra vonatkozó jóslat legbiztosabb alapja. A számítógépes nyilvántartás feleslegessé tette a könyvekhez mellékelt katalóguskártyákat, amely azzal a hátránnyal jár, hogy a kézbe vett kötet előéletét nem mérhetjük fel. Kénytelenek vagyunk a szerző, cím, kiadás ismeretében, fűlszöveget, tartalomjegyzéket áttekintve tapasztalatainkra támaszkodva meghozni a döntést.

Érdeemes lenne fontolóra venni a más könyvtáraknál alkalmazott eljárást, miszerint a könyvbe ragasztott "kutanyelvre" bélyegzik a lejárat dátumot, így könnyen nyomon követhetővé válik a kötet használtsága.

A tervszerű állományapasztás előfeltétele kellene legyen különféle állomány- és felhasználói igényelemzések elvégzése, azaz pl. adott témában hány darab kötet áll rendelkezésre az elmúlt 3-5-10 megjelenési évet tekintve. Kvalitatív elemzések is szükségesek volnának, amely a tartalmak korszerűségéről és relevanciájáról adnának információkat, melyek ismeretében megalapozottabb döntéseket lehetne hozni a megőrzésről és a kivonásról.

Az intézményünkre sajnálatosan jellemző szakemberhiány miatt le kell mondanunk ezen elemzések elvégzéséről és az eredmények felhasználásáról. Mivel segíthetünk ezen a helyzeten? A hosszú évek mindennapos állománygondozási és tájékoztatási gyakorlata – sok ezer könyv megrendelése, állományban való elhelyezése, kölcsönzés utáni napi

helyre sorolása adja az állományismeretet. Sok ezer tájékoztató kérdés megválaszolása után pedig jó közelítéssel azonosítjuk a salgótarjáni, nógrádi olvasók érdeklődési körét, igényeit és elvárásait.

Évek óta tart a felnőtt kölcsönzőben a szisztematikus állománytisztítás. A részleg 2019-ben mintegy 4000 kötettel gyarapodott, amelynek helyigénye hozzávetőleg 80 polcfolyóméter – ennyi helyet kellett felszabadítanunk a normál állományrend biztosításához.

A szakkönyvek leválogatása folyamatos: szükségessé vált, részben a zsúfoltság enyhítésére, részben tartalmi időszerűség megtartása érdekében.

Az elmúlt években több témát is alapos revízió alá vettünk: a Természettudomány, az Egészség, a Háztartás, az Alkalmazott tudományok, a Művészetek, és a Földrajz, útikönyvek témák felfrissülve, a szükséges szabad helyekkel várják olvasóinkat.

A vártnál nagyobb mérvű gyarapodás okán ismételt revízió szükségeltetik a Vallás, a Társadalomtudományok és a Művelődéstörténet témákban; és előttünk áll a munka a Sport, a Nyelv- és irodalomtudomány valamint a Történelem témákban.

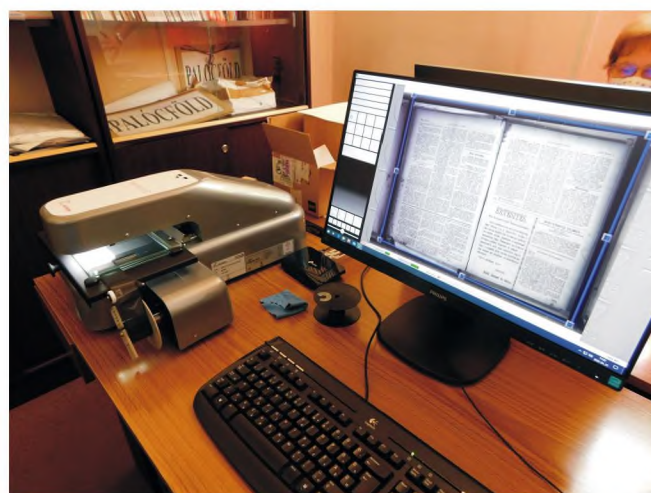
Időszerű, nagy léptékű feladat volt a tavalyi évben a szórakoztató irodalmi kiemelések (romantikus, bűnügyi, háborús-kalandos, sci-fi és fantasy, vidám könyvek) elhelyezésének átgondolása, mert megteltek a rendelkezésre álló polcok. A megnövekedett helyigény miatt ki kellett terjesztenünk a szórakoztató kiemeléseket, ezzel együtt a szépirodalmi részt ugyanekkora mértékben csökkentettük.

Állományalakításra volt szükség két kedvelt kiemelésünk kapcsán is: kibővült a kortárs életrajzi kiemelés, lecsökkent a házi olvasmányok száma és a

polcokon helyet cseréltek. „Akikről a hírek szólnak” kiemelés felújítása: kortárs hírességek, ismert, nevezetes személyek életrajzai, riportjai találhatóak itt. A fokozott érdeklődésre való tekintettel kiegészítettük a zenészek, énekesek, színészek életrajzaival, amelyeket a Zenei-nyelvi részleg – kissé félreeső – polcairól hoztunk fel egy jóval könnyebben hozzáférhető, forgalmasabb térbe.

BODOR TIBORNÉ – KAPÁS TÜNDE **„MÚLT ÉS JÖVŐ EGYSZERRE LÉTEZIK...”** **SIKERES PÁLYÁZAT A DIGITÁLIS** **KÖNYVTÁR GYARAPÍTÁSÁRA**

*„A közgyűjtemények a kulturális örökség őrzőiből,
a kulturális örökség első számú,
autentikus, forrás értékű megosztóivá válnak.”*
(Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia 2017-2025)

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár mindig is nagy hangsúlyt fektetett a múlt értékeinek hagyományos formában való elérhetősége mellett a helyi értékek szabad hozzáférését biztosító digitális tudástárak létrehozására.

A weboldalunkon elérhető Digitális Könyvtárban a gyűjteményünkben meglévő helytörténeti dokumentumok digitalizált formáját tesszük közzé, létrehozva ezáltal egy Nógrád megye értékeit megőrzítő digitális adatbázist és elektronikus könyvtárat.

A helyismereti gyűjteményünk pótolhatatlan „kincsei” többek között a helyi lapok bekötött lapszámai, a fotó- és képeslapgyűjtemény, a plakátgyűjtemény, illetve a cikk-kivágatok, aprónyomatványok.

A cél, ezeknek a dokumentumoknak az archiválása és a legszélesebb körben hozzáférhetővé tétele a kutatás, az oktatás, az élethosszig tartó tanulás, valamint a tudományos tevékenység számára. Egy értékközvetítő és értékteremtő online szolgáltatás létrehozása, bekapcsolódva általa az országos digitális tartalmakat szolgáltató rendszerbe.

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával 2015-ben elindíhattuk a Nógrád Megyei Hírlap digitalizálását. A pályázatnak köszönhetően elektronikus formában elérhetővé váltak a folyóirat 1948-2016 közötti számai.

A jelenlegi, az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghirdetett pályázat lehetővé teszi az intézmény számára, hogy ezt a nagy jelentőségű archiválási munkát folytassa a mikrofilmen fellelhető Nógrád megyei hírlapok és folyóiratok 1876 és 1948 közötti számainak digitalizálásával. Ebből az időszakból származó periodika gyűjteményből csupán néhány fizikai példány maradt fenn az utókornak.

A mikrofilmolvasó berendezés technikailag már egyre kevésbé felel meg a kor kívánalmainak, a használók igényeinek. Nehézkes, körülményes az oldalak olvasása, a lapozás az egyes lapszámok között. Az oldalakról nem tudunk másolatot készíteni, csak egy másik eszköz (fényképezőgép, mobiltelefon) segítségével. Ezen régi dokumentumok digitalizálása rendkívül megkönnyíti a hozzáférhetőségüket és a bennük rejlő információk kereshetőségét. Olyan értéket képviselnek, amely fontos bázis lehet a helyismeret iránt érdeklődők, a kutatók számára. De az oktatás, az ismeretszerzés, a tanulás és a szórakozás (versek, novellák, korabeli receptek, hirdetések, divat stb.) lehetőségét is magába foglalja.

A közgyűjteményi digitális tartalmak, mint eredeti, forrás értékű dokumentumok meghatározó szerepet kaphatnak a jövő közoktatási tananyagainak fejlesztésben is.

A pályázat segítségével lehetőséget kaptunk új típusú oktatási segédanyagok elkészítésére digitális oktatócsomagok kidolgozásával. Hozzájárulva ezzel a minőségi tanulási környezet megteremtéséhez, és a digitális kulturális környezet fejlődéséhez.

A digitális tartalomszolgáltatással részt vállalunk a digitális készségek és képességek, kulcskompetenciák fejlesztésében, az információs műveltség terjesztésében, ezáltal az életminőség javításában.

Fő törekvésünk, hogy a digitális anyagok a könyvtári rendszer nyilvános szolgáltatásai révén bárki

számára hozzáférhetővé váljanak az információs hálózatokon.

Az alábbi mikrofilmek digitalizálására került sor:

- A Munka: társadalmi és politikai hetilap (1923 – 1944)
Salgótarján társadalmi, politikai hetilapja, általános politikai kérdésekről, helyi eseményekről.
- Munkás: demokratikus hetilap (1945)
Salgótarjánban megjelent demokratikus hetilap. A mai Nógrád Megyei Hírlap elődje.
- Munkás Szó: demokratikus hetilap (1945 – 1947)
Salgótarjánban megjelent demokratikus hetilap. A mai Nógrád Megyei Hírlap elődje.
- Nógrádi Hírek: a Szociáldemokrata Párt Nógrád vármegyei politikai hetilapja (1947 – 1948)
Salgótarjánban megjelent politikai hetilap. A mai Nógrád Megyei Hírlap elődje.
- Nógrádi Lapok és Honti Híradó: politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap (1876 – 1904)
Balassagyarmaton megjelent politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap. Az egyik leghosszabb életű Nógrád megyei periodika, a kormánypartok mindenkor helyi „félhivatalos” lapja volt.
- Nógrádi Újság: Nógrád megye demokratikus hetilapja (1947)
Salgótarjánban megjelent demokratikus hetilap. A mai Nógrád Megyei Hírlap elődje.
- Salgótarján és Vidéke: szépirodalmi és közgazdasági hetilap: a Polgári Kör hivatalos lapja (1908 – 1910)
Salgótarjánban megjelent szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

- Salgótarjáni Hírlap (1905–1909)
Salgótarjában megjelent hetilap.
- Salgótarjáni Lapok (1902–1908)
Salgótarjában megjelent hetilap. Az írások Salgótarján és környékének eseményeit, történéseit tartalmazzák.
- Szécsényi hírlap: szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap (1909–1915)
Szécsényben megjelent hetilap. A helytörténeti kutatás számára fontos forrás. Sok történeti cikket tartalmaz, a szépirodalmi része változatos, híryanaga jól használható.

ANTAL DÁNIEL MIRE JÓ A ROBOTIKA?

Napjainkban a változások, a gyors informatikai fejlődés időszakát éljük. Lassan már nem lesz olyan terület, ahol ne lenne szükség alapvető digitális tudásra, ne lenne szükség legalább alapfokú kódolási ismeretekre. A robotika erre a folyamatosan változó és fejlődő világra készíti fel a gyerekeket. Aktívan hozzájárul olyan készségek fejlesztéséhez, mint az együttműködés, kreativitás, problémamegoldás, és a szövegértés fejlesztése – illetve emellett a csoporton belüli segítségnyújtásra is ad lehetőséget.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár kicsi kortól az általános iskoláig (esetleg a középiskoláig) kínál eszközöket és módszereket a robotika alkalmazására. Célunk elsősorban, hogy a 8-14 éves gyermekek olvasási kedvét, szövegértési kompetenciáit a robotika vonzó, izgalmas világának segítségével fejlesszük.

A robotikai készletek építőelemei kiválóan alkalmasak a szépirodalmi, történelmi vagy akár ismeretterjesztő szövegek helyszíneinek, figuráinak

vagy akár tájképeinek modellezésére, vizuális megjelenítésére. Az egyes robotok elkészítése után életre kelhetnek a kis herceg kalandjai, vagy az egri vár védőinek küzdelme, vagy Mátyás király udvara. Az Abacusán – ArTec Keltsd életre! digitális pedagógiai eszközcsoomag jó lehetőséget biztosít erre.

Az alkatrészek segítségével a figurák, jelenetek életre kelthetők, így a cselekmény értelmezése, okozati összefüggései is előtérbe kerülnek, de alkalmas a szöveg részletekben történő feldolgozására, a hozzá kapcsolódó háttér információk felkutatására is. A robotika a megoldáshoz szükséges fizikai, informatikai ismeretek integrálását, majd az életre keltett részletek összefűzését is jelenti. Lehetőséget ad a szövegértés terén gyengébben teljesítő, ugyanakkor az informatika terén jártasabb tanulóknak arra, hogy aktív, előre mozdító szerepet vállaljanak a foglalkozásokon.

A tervezett könyvtári foglalkozásokon, az erre a célra kialakított helyszínen – a Mikkamakka Gyermekkönyvtárban – a foglalkozásokra felkészült vezetővel rendszeresen (az előzetes elképzeléseknek megfelelően havi 1 alkalommal) lehetőség nyílik az olvasóvá nevelés korszerű módjának megszervezésére. A foglalkozások igény esetén akár több alkalommal, nem csak iskolai szervezés keretein belül is megvalósíthatók – ez esetben természetesen pedagógus helyett szülői felügyelet mellett. A robotika több korosztály számára is szórakoztató mivoltából fakadóan a szülő is jól érezheti magát, és ez egy remek lehetőség a gyermekkel közösen töltött idő aktív, hasznos kihasználásának is.

PERSIKNÉ BAKOS ESZTER EMLÉKEINK TÁRHÁZA, AVAGY A BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR FOTÓTÁRA

A könyvtárak több ezer éves történetük során mindig igyekeztek a különböző korok elvárásaihoz, valamint a kommunikációs adottságaihoz és lehetőségeihez alkalmazkodva újra és újra megújulni. A ma társadalma információs társadalom, tudástársadalom, melynek fő eleme a számítástechnika. Az információ mondhatni elárasztotta a világot, bárhol, bármikor, sokféle eszközzel hozzáférhetünk. Intézményünk is folyamatosan alkalmazkodik, lépést tart a hazai könyvtárak irányelveivel, a társadalom igényével.

2017-ben elindítottuk a mai napig is folyamatosan épülő, bővülő Digitális könyvtár weboldalunk új

elemét a Fotótárat. Az adatbázisban könyvtárunk helyismereti gyűjteményében fellelhető fotók, plakátok, képeslapok digitalizált változata válik böngészhetővé.

Fotótárunk jelenleg 600 elemet tartalmaz, az Edit néni könyvespolca (2006-tól), és a Világjáró klub (2009-től) összes plakátját, melyek 218 darabot tesznek ki, valamint 382 fénykép tekinthető meg digitálisan. Jelenleg a megyei könyvtár logójával vízjelzett fotók feltöltése zajlik, harmadik eleme, a képeslapok digitális megjelentetése, az előkészítés folyamatában van.

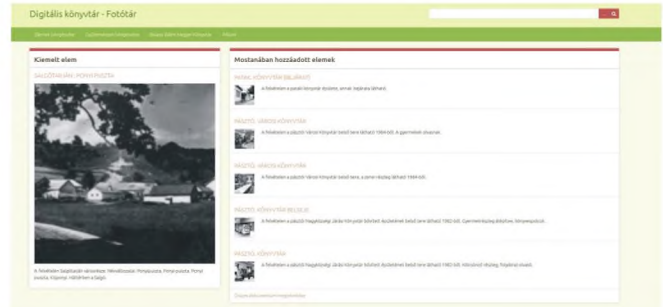
Az adatbázisba kerülő fényképek Corvina katalógusunkban is megtalálhatóak, az oda-vissza keresés lehetőségét biztosítva. Igyekszünk a fotók pillanatait hitelesen leírni, további információkkal kiegészíteni. A Fotótárba felkerülő és az ott őrzött fényképek bemutatják a Nógrád megyei települések, valamint Salgótarján pillanatképeit, infrastruktúra változásait, a hétköznapi és történelmi fordulatok jeleneteit, mozzanatok, értékeket, érzéseket. Őrzi a ma embere, és a mára elfeledettek arcvonásait. Fotótárunk a megyei könyvtár honlapján érhető el Digitális könyvtár blokkunkban, vagy a <https://digitaliskonyvtar.bbmk.hu/foto/> linken. Adatbázisunkban a keresés egyszerű. Belépéskor a legfrissebben hozzáadott 5 elem jelenik meg, valamint egy kiemelt elem. Lehetőség van egyrészt az elemek böngészése menü választására, ekkor a Fotótár összes elemét listázza az adatbázis. Másrészt, a szűrés lehetőségét kínálja a gyűjtemények böngészése menü.

Itt kiválasztható, hogy mely gyűjteményben kívánunk böngészni. A harmadik kutatási lehetőséget a keresés biztosítja a kívánt keresendő szó beírásával.

Nógrád megye és települései folyamatosan változnak, megújulnak. Feladatunk a múlt emlékeinek és a jelen változásainak dokumentálása a jövő számára.

Hasznos időöltést, jó böngészést, nosztalgizást kívánunk!

ANTAL DÁNIEL ÉPÜL A PRAZNOVSZKY ADATBÁZIS, DIGITÁLIS FORMÁBAN IS ELÉRHETŐ A PALÓCFÖLD

Könyvtárunk mindig is különös figyelmet szentelt a helyi értéket képviselő kulturális tartalmak digitalizálásának. Ez a tevékenység az aktuális járványhelyzet miatt mostanra még fontosabbá vált és a korlátozások ellenére sem állt meg. Digitalizáló munkatársaimmal együtt otthonról is tudjuk folytatni a már meglévő, Praznovszky Mihály műveiből álló adatbázis építését, illetve Palócföld folyóirat digitális formában való közzétételét weboldalunkon.

A Praznovszky adatbázis – a szerzői jogok megsértését elkerülendő – csak a könyvtár épületében érhető el, egy külön e célra fenntartott számítógépen keresztül. Ez az ún. digitális tudástár dr. Praznovszky Mihály szerző történelmi, irodalomtörténeti, társadalomtörténeti munkáinak, tanulmányainak és önálló műveinek visszakereshetőségét szolgálja, melyhez egy együttműködési szerződés aláírásával ő maga járult hozzá.

Az anyagok fizikai formában a könyvtár saját állományából/gyűjteményéből elérhetők. A digitalizálási folyamat első lépését képező szkenneléshez professzionális szkennerek áll rendelkezésünkre és a további munkafolyamatokhoz szükséges szoftverek is az egész digitalizálási osztály számára elérhetőek. Az elvégzendő feladatokhoz évi ütemtervet is készítünk.

Az adatbázis egyszerű, átlátható felülettel rendelkezik, indexképekkel, keresőszavakkal, rövid

leírással és tartalomjegyzékkel az adott műről.

A Palócföld irodalmi, művészeti, közéleti folyóirat digitalizálási munkálatai már évek óta folynak. 1999-ig a már létező digitális archívum szerkesztése, visszakereshetővé tétele és publikálása zajlik, 2000-tól 2013-ig pedig mindez a szkenneléssel kiegészítve. Az így elkészült anyagok folyamatosan kerülnek fel intézményünk weboldalára, mely következő címen érhető el: <https://digitaliskonyvtar.bbmk.hu/>

Az egyszerűséget és a könnyű felhasználhatóságot szem előtt tartva a dokumentumok használatához nincs szükség semmiféle speciális szoftverre, minden funkció elérhető a webböngészőn keresztül is.

A frissítésekről az olvasó a <http://bbmk.hu/> címen tájékozódhat.

MEGYEI HÍREK

FERIK IBOLYA MIT HOZOTT A TELEPÜLÉSEK SZÁMÁRA A 2019-ES ÉV?

A 2018-as évvel lezárult a Nógrád Megyei KSZR első ötéves ciklusa, mely a rendszer alapjainak lerakásáról, a szolgáltatás kiépítéséről és a működés feltételeinek stabilizálásáról szólt.

2019-ben új ciklust indítottunk, mellyel egyrészt folytattuk a korábban megkezdett munkát, másrészt új kihívásokkal is szembesülnünk kellett. Két fontos téma kapcsán kellett értékelni eddigi munkánkat: a KSZR könyvtárak használói körében végzett elégedettségi vizsgálat és a KSZR szakfelügyelet vizsgálat. Mindkettő az eddigi munka összegzésére, a továbblépési pontok kijelölésére ösztönzött minket.

A szolgáltató helyeken is sok változás történt, személyi változások, költözések, felújítások jellemezték a 2019-es évet. 17 szolgáltató hely épülete újult meg. 2019-ben Szirákon került átadásra az NKA támogatásával kialakított új szolgáltató hely. A KSZR támogatásával Taron, Kállón, Mátraverebélyen is új könyvtárat rendeztünk be. A könyvtárhelyiségek berendezését, bútorzatát folyamatosan korszerűsítettük.

2019-ben 9 könyvtár bútorzata újult meg a megyei könyvtár és az önkormányzatok együttműködésével, az eddig említettekén kívül Dejtáron, Horpácson, Mátranovákon és Mátraterenyén, Szügyön, Zabaron. A könyvtárak belső tere új bútorok segítségével hívogatóbbá, otthonosabbá vált. Szeptemberben számítógépeket, nyomtatókat és egyéb informatikai eszközöket, valamint bútorokat, eszközöket és berendezési tárgyakat, illetve egyéb kiegészítőket szállítottunk ki a települési könyvtárakba. A felújításoknak és fejlesztéseknek köszönhetően nőtt a kisebb rendezvények megtartására is alkalmas szolgáltató helyek száma.

A szolgáltatás céljára 26 db számítógépet vásároltunk, melyeket a szükséges szoftverekkel ellátva kaptak meg a könyvtárak. A KönyvtárMozi szolgáltatás elindításához szükséges eszközöket a múlt évben is biztosítottuk a jelentkezők számára. A

szakmai munka színesítése érdekében diavetítőket és diafilmeket vásároltunk, melyek nagy sikert arattak a könyvtárosok és a közönség körében is. Szintén örömmel fogadták az új fejlesztő játékokat, asztali bábszínházakat, bábokat. A szolgáltató helyek komfortosabbá tételéhez bútorokat és kiegészítőket is vásároltunk, új babzsákfotelek, asztalok, székek, íróasztalok kerültek beszerzésre. Lehetőséget biztosítottunk a felújított könyvtárak számára új könyvtári polcok vásárlására vagy készíttetésére.

A közcélú foglalkoztatás fokozatos leépítése következtében több helyen kicserélődtek a kistérségi könyvtárosok, változott a szolgáltató helyek működési rendje. Csökkent az egész nap nyitva tartó könyvtárak száma, a heti nyitva tartási napok és órák száma is visszaesett. Jelenleg 6 szolgáltató helyen nincs betöltve a könyvtárosi állás, fontos lenne ezek betöltése, hiszen helyi könyvtáros nélkül a szolgáltatás folyamatosságát biztosítani nem tudjuk.

2019-ben közel 34 millió Ft-ot fordítottunk dokumentum beszerzésre, ebből 28 millió volt a könyvbeszerzés, 6 millió pedig a folyóirat előfizetés. A könyvek nagyobb részét a csereállományban helyeztük el, de az év során 2 alkalommal biztosítottunk lehe-

tőséget tartós letéti dokumentumok megrendelésére. Örömmel tapasztaltuk, hogy sokan jelezték a kéréseiket, így a beszerzéseket az egyes szolgáltató helyek számára „testre tudtuk szabni”. Az év során 256 alkalommal 22.058 db cseredokumentumot és 115 alkalommal 5.107 db tartós letéti dokumentumot szállítottunk ki a településekre. Így átlagosan 228 új dokumentum került ki egy-egy szolgáltató helyre.

Segítettük a könyvtárak saját beszerzésű könyveinek feldolgozását, leltárba vételét. Minden általunk feldolgozott új könyv bekerült a szolgáltató rendszer elektronikus katalógusába. 2019-ben Nemeti, Nógrádmegyer, Lucfalva, Galgaguta, Karancseszi és Ipolyszög teljes állományát tártuk fel teljeskörűen. Nőtincsen, Nézsán, Héhalomban és Szirákon a könyvtárosok végzik a könyvtári állomány retrospektív feltárását. 78 könyvtár teljes állománya már kereshető az elektronikus katalógusban, számukra biztosítani tudjuk az elektronikus kölcsönzés lehetőségét, illetve lehetőség van az állományellenőrzés elektronikus elvégzésére is.

A szolgáltató helyeken végzett állománygondozási feladatokat a beérkezett igényeknek megfelelően igyekeztünk szervezni, de a felújítások, költözések miatt a terveinket néha át kellett ütemezni.

Állományellenőrzésre Bárnán, Mátraverebélyen, Nemetin, Nógrádmegyeren, Karancsságon, Varsányban került sor. Selejtezést, állományrendezést Csesztvén, Dejtáron, Honton, Mátraverebélyen, Nógrádsápon és Zabaron végeztünk. Új nyilvántartást alakítottunk ki Mátraszele és Terény számára.

A közösségi szolgáltatások terén továbbra is biztosítottuk az igénylők számára az évi 4 ingyenes rendezvényt, a programok összetételében, tematikájában az előző évek tapasztalataira építettünk.

A korábbi évekhez hasonlóan 2019-ben is kedveltek voltak programjaink, 99 település élt az ingyenes rendezvények lehetőségével. A KSZR támogatásával 362 program valósult meg a kistélepüléseken közel 20.000 fő részvételével.

A közös élményszerzés egyik formája a KönyvtárMozi. Jelenleg 33 regisztrált KönyvtárMozi pont található megyénkben, ebből 2019-ben 27 volt aktív. Az év során 213 vetítés volt a könyvtárainkban, a legtöbb vetítés Patakon, Karancskeszin, Ipolytarnócon, Kozárdon és Jobbágyin volt. Rendszeresen tartottak programokat Szarvasgedén, Szécsénkén, Nótincsen, Litkén és Endrefalván is. A kecskeméti országos KönyvtárMozi szakmai napon a Nógrád megyei eredményeket Vadász Péter kollégánk és Figuráné Csáki Zsuzsanna, kozárdi könyvtáros mutatta be.

2019-ben új kezdeményezésünk volt az „Egy falu egy könyv” című könyvtári közösségépítő játék, melyre az ellátott kistélepülések csapatai jelentkezhettek. A választott könyvhöz és a könyvtárhoz kapcsolódó közös tevékenységek során kis közösségek formálódtak. A jó hangulatú, újszerű játékunkba bekapcsolódó csapatok közül heten elnyerték

településüknek a „Könyvbarát Közösség” címet, melyet az Országos Könyvtári Napok keretében megrendezett közösségkovácsoló záróprogramunkon vehettek át a csapatok.

A megyei könyvtár által szervezett vagy kezdeményezett programokon kívül több szolgáltató helyen saját ötletből és kezdeményezésre is valósítottak meg példaértékű olvasásnépszerűsítő és közösségi programokat. Könyvtárunk támogatja ezeket a kezdeményezéseket, és a KSZR szakmai napokon szeretnénk majd fórumot biztosítani ezen programok bemutatására.

Jelentősen nőtt a saját, vagy egyéb forrásból a szolgáltató helyeken megvalósult rendezvények száma, ennek vélelmezhető oka a DJP pontok és szolgáltatások elterjedése, és a szolgáltató helyek bekapcsolódása a helyi európai uniós pályázatok megvalósításába. Öröndetes, hogy színes, élénk kulturális és közösségi élet zajlik a kistélepüléseken.

A könyvtárban végzett szakmai és közösségi munka megújítását célozták rendezvényeink, továbbképzéseink is. 2019-ben gazdag programot kínáltunk. A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával két szakmai napot tartottunk áprilisban „Az olvasóvá válás kezdetétől a tudatos és aktív olvasóvá válásig” címmel, melynek nagy sikere volt. Olyan, a gyakorlatban is alkalmazható módszereket, példákat mutattunk be a kollégáknak, amelyek új ötleteket adtak a szakmai munka megújításához, az olvasás és a könyvtár új szemléletű megközelítéséhez.

Két alkalommal rendeztünk KSZR szakmai napot, mindkettő kissé rendhagyó volt, hiszen a megye határain túlra is kitekintettünk. Tavaszi programunkon a Heves megyei kollégák módszereivel (E'mese vár) és tapasztalataival ismerkedtünk meg Tarnaleleszen és Egerben. Szeptemberben a megújult téri könyvtár munkájába nyerhettünk betekintést, majd az internet veszélyeiről beszéltünk, és a tudatos nethasználatról

kaptunk hasznos tanácsokat. „Az én könyvtáram” programban fejlesztett módszertanok további használatáról szóló tájékoztató után közös kirándulásunk újra Heves megyébe, Fallóskútra vezetett. „Az én könyvtáram” program szakmai rendezvényei és eredményei megyénk könyvtárosai számára is motivációt jelentett és szakmai megújulást hozott.

A szolgáltató helyek könyvtárosai is érdeklődéssel követték és szívesen kapcsolódtak be a programokba, tevékenységekbe, rendszeres résztvevői voltak a szakmai napoknak. Aktív részvételüket jelzi, hogy két KSZR szolgáltató hely, Kozárd és Szirák vállalta a módszertanok további alkalmazását.

2019-ben is tartottunk képzést a Corvina IKR használatáról. A tanfolyamon a résztvevők a katalogizálás alapjaival és az elektronikus kölcsönzéssel ismerkedtek meg.

A könyvtárak tartalmi munkáját módszertani látogatásokkal, helyszíni segítségnyújtással is segítettük. Munkánk során nélkülözhetetlen a rendszeres kapcsolattartás, a közös egyeztetés, a célok, tervek megbeszélése. Igyekeztünk minden településre eljutni, találkozni a fenntartókkal. Különös tekintettel azokra a helyekre, ahol fejlesztést terveztek, vagy ahol mi kezdeményeztünk változást.

2019-ben Borsosberényben, Csitáron, Ilinyben, Mátraverebélyen, Hollókőn, Legénden, Horpácson, Jobbágyin, Karancsságon, Lucfalván, Mátraterenyén, Mátranovákön, Márkházán, Nemtiben, Kállón, Dejtáron, Szalmatercsen, Taron, Zabaron, Szilaspogonyban, Cereden, Endrefalván, Etesen, Litkén, Karancsalján, Mihálygergén és Ipolytarnócon tettünk látogatást.

A könyvtárosok napi munkavégzését figyelemmel kísértük, telefonon, online vagy személyesen mindig

elérhetőek voltunk, igyekeztünk válaszolni minden kérdésre. Praktikus segítségeket is nyújtottunk: az egységes és pontos statisztikai adatszolgáltatás érdekében biztosítottuk a könyvtárhasználatához szükséges nyomtatványokat, dokumentumokat (olvasójegy, kölcsönzőtasak stb). Az új típusú statisztikai adatlaphoz kapcsolódóan új – nyomtatható vagy elektronikusan is vezethető – beiratkozási és munkanaplót készítettünk, mely honlapunkon <http://bbmk.hu/dokumentumtar> címen érhető el és tölthető le. Szintén letölthető formátumú egységes folyóirat nyilvántartó lapokat is készítettünk. 2019-ben is rendszeresen gyűjtöttük a könyvtárak negyedéves statisztikai adatait, hogy ki tudjuk szűrni az esetleges hibákat és követni tudjuk az eredményeket.

Fontosnak tartjuk a rendszeres és aktív kapcsolattartás mellett a partnerek (könyvtárosok, önkormányzatok, használók) véleményének jobb megismerését. Ennek érdekében számos felmérést és elemzést végeztünk, hogy szolgáltatásainkat a meglévő igényekhez igazíthassuk, illetve feltérképezhessük az esetleges fejlesztési lehetőségeket.

2019-ben felmértük a szolgáltató helyek infrastruktúráját és eszközellátottságát, vizsgáltuk a humán erőforrás ellátottságát. Igényfelmérést végeztünk a fejlesztésekkel, a KönyvtárMozival, a folyóiratokkal és az állománygondozással kapcsolatban. Egyik legnagyobb volumenű felmérésünk a 2019-es évben lezajlott átfogó használói elégedettség- és igényfelmérés volt, ahol a könyvtárhasználók véleményét kérdeztük a kistélepülési szolgáltatásokról. A beérkezett válaszokat kiértékeljük, az észrevételeket és javaslatokat figyelembe vesszük a szolgáltatás javítása érdekében.

2020-as terveinkbe is beépítettük azokat a legfontosabb elemeket, amelyekkel tovább szeretnénk javítani szolgáltatásunkat a használók, olvasók és más partnereink elégedettségének érdekében.

Összességében eredményes, sikeres évet zártunk. Köszönjük a könyvtárak, az önkormányzatok és a könyvtáros kollégák együttműködését!

RÉPÁSNÉ SZABÓ KATALIN MIT OLVASNAK SZÍVESEN A KISTELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAK OLVASÓI?

A KSZR jól válogatott, folyamatosan frissülő, gondozott állományának segítségével változatos kínálatot biztosítunk kistelepülési olvasók számára.

Nagy örömeinkre Nógrád megyében a 119 község részére vásárolható dokumentum beszerzési keret 2019-ben változatlanul 28 millió forint volt, a folyóiratok vásárlási kerete pedig duplájára, 6 millió forintra nőtt. A rendelést és a vásárlást nagyon körültekintően végezzük, figyelembe vesszük a könyvtárak, könyvtárosok igényeit, és az évről évre megjelenő legújabb irodalmat.

Az olvasási szokások átalakultak. Az internet, a mobil kommunikáció elterjedése, a nyilvánosan és ingyenesen elérhető információk, a keresést segítő alkalmazások fejlődése miatt az olvasók kevésbé keresik a szótárakat, a lexikonokat, mert ezek azonnal megtalálhatók, esetleg le is tölthetők. Tapasztalataink szerint a felnőttek a szórakoztató és a történelmi könyveket keresik leginkább. Mostanában már nem könnyű különválasztani a műfajokat, ám általánosságban elmondható, hogy napjainkban a bestsellereket, a lazább, könnyedebb romantikus műveket, krimiket, sci-fiket keresik főként a felnőtt könyvtárlátogatók, és a KSZR vásárlása is alkalmazkodik ezekhez az igényekhez. Szeretik az olvasók az ezoterikus tartalmú, az ismeretterjesztő, és az

egészséges életmóddal, az étkezéssel, valamint a híres emberek életével foglalkozó könyveket.

Amely könyvek nem találhatók meg a KSZR dokumentumai között, azokat könyvtárközi kölcsönzéssel a megyei könyvtár állományából biztosítjuk az olvasóknak.

Nagyon figyelünk a gyerekekre, a megvásárolt gyerekkönyvek példányszáma az összes vásárlás egyharmadát teszi ki. A falvakban is jellemző, hogy a gyerekek szorgalmasan kölcsönzik a mesekönyveket, a növényekkel, állatokkal kapcsolatos köteteket. Népszerűek a színes, sok képet tartalmazó, nagy betűkkel írott könyvek, a mondókás vagy cselekvő képeskönyvek. Szeretik Geronimo Stilton történeteit, Egy Ropi naplóját, Bartos Erika történeteit, és a Böngésző köteteit.

Az iskolások körében legnépszerűbbek a piros-, az arany-, és a rubinpöttyös könyvek, hiszen ezek szereplői hasonló korúak, hasonló a gondolkodásmódjuk. Szeretik a saját korosztályukról szóló történeteket, amelyek olyan élethelyzeteket, eseményeket mutatnak be, amelyek akár velük is megtörténhetnek. Kedvelik az ismeretterjesztő jellegű, gazdagon illusztrált könyveket is, és keresettek a varázslatos, csodás tündér- és mesevilágba kalauzoló mesék. Továbbá kedveltek az olyan kortárs művek, mint a Harry Potter vagy a Szent Johanna gim. A kötelező olvasmányokból inkább a rövidített változatot választják, de könyvtárunk minden igényt kielégítő választékot nyújt, hiszen a DVD gyűjtemény, illetve a hangoskönyvek gyűjteménye is jelentős.

2019-ben több mint 14 ezer db dokumentumot vásároltunk, ebből 20 község részére tartós letétbe közkedvelt gyerekkönyveket vettünk. Nagy sikere van

a Papírszínháznak, a gyerekolvasók és a könyvtárosok is nagyon élvezik a meséket, és az azt körülölelő hangulatot.

Ez évben 108 község 883 db folyóiratot rendelt a KSZR keretből. A legnépszerűbb folyóiratok a női lapok, a bulvár- és a gyereklapok, valamint a kreatív újságok, magazinok voltak. A legtöbb könyvtár kölcsönzi is az újságokat. Elmondható, hogy a szórakoztató kiadványokat, magazinokat keresik a legtöbben.

KOVÁCS KATALIN PEREMKERÜLETI FIÓKKÖNYVTÁRAK, AZ OTT ÉLŐK SZOLGÁLATÁBAN

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár a város valamennyi peremkerületében – Beszterce-lakótelep, Forgách, Rónafalu, Salgóháza, Somoskő, Zagyvaróna – 2015-től fiókkönyvtárai működtetésével arra törekszik, hogy a használók számára folyamatosan biztosítani tudja a dokumentumellátást, könyvtári szolgáltatást.

Negyedévente, vagy éppen az aktuális igényekhez alkalmazkodva rendszeres letéti cseréket szervezünk, hogy az olvasók mindig megtalálhassák az őket érdeklő olvasmányokat, hiszen a városközponttól távol élők számára, a könyvtár biztosítja a művelődés, szórakozás és a közösségi együttléti színterét.

Igyekszünk minél gyakrabban aktuális, „friss” irodalommal ellátni a peremkerület olvasóit. Ezt mutatja az is, hogy 2019-ben 39 alkalommal 5.718 db könyv került kiszállításra. Ebben az adatban benne van a Forgách- telepi Fiókkönyvtár teljes állománycseréje is a kölcsönzői térben. Négy fiókkönyvtárunk –

Beszterce-lakótelepen, Salgóháza, Somoskő, Zagyvarónán – heti 2x2 órát tart nyitva. A Rónafalu Fiókkönyvtár heti 2x1 órában, a Forgách-i Fiókkönyvtárunk heti 20 órában várja az olvasókat.

Miközben az évek alatt könyvtárainkban személcserék, teljes állománycserék, könyvtárköltöztetések történtek, mi törekedtünk a dokumentum- és információszolgáltatás folyamatos, stabil biztosítására.

A Beszterce Lakótelepi Fiókkönyvtárunknak kezdetben az iskola épülete adott otthont. 2017-ben a helyi igényeknek megfelelően egy új könyvtárhelyiséget alakítottunk ki a fiókkönyvtár számára, a lakótelep központjában lévő egyik háztömb alsó helyiségében. Amióta új helyre költözött a fiókkönyvtár, megnőtt a beiratkozott felnőtt olvasók, könyvtárhasználók száma. Elsősorban a lakótelepi felnőtt, idősebb korosztály látogatja a könyvtárat. Könyvkölcsönzésen kívül szívesen használják a könyvtári teret egy-egy baráti beszélgetésre, összejövetelre is. Népszerűek a könyves ünnepek keretein belül megrendezett előadások, programok. Az új könyvtárhelyiség népszerű közösségi térré vált.

A Forgách-i Fiókkönyvtár szolgáltatásait elsősorban a környéken lakó felnőtt, idősebb, nyugdíjas korosztály veszi igénybe. Napirendjükbe iktatva megszokott időpontokban érkeznek. Szívesen megosztják egymással olvasmányélményeiket, új irodalomra hívják fel egymás figyelmét. Célul tűztük ki a városrészben lévő általános iskola tanulóinak bevonását is könyvtárunkba. A Dornyai Béla Általános Iskolából könyvkölcsönzés céljából kisebb létszámmal hetente látogatták fiókkönyvtárunkat a gyermekek. Alkalmanként teljes osztályok örömmel, aktívan vettek részt az Ünnepi Könyvhét, vagy az Országos Könyvtári Napok alkalmából szervezett

játékos, tematikus könyvtári foglalkozásokon.

A környéken sok olyan hátrányos helyzetű kisgyermek él, akinek egyedül a könyvtár nyújt lehetőséget iskola után, a szabadidő hasznos eltöltésére, egy társasjáték, egy közös meseolvasás kapcsán vagy a számítástechnikai játékok alkalmazására.

2019-es állománygondozás keretében, a Forgách-i Fiókkönyvtár kölcsönzői terében teljes állománycserét végeztünk. Ezáltal is biztosítva a legújabb irodalomhoz való hozzáférést.

Bővítettük a könyvtár kínálatát a Digitális Jólét Program Pont eszközeivel, szolgáltatásaival. Ennek kapcsán médiahasználat és függőség témában előadások, beszélgetések színtere volt a könyvtár. A Salgótarjáni Civilekért Közhasznú Alapítvánnyal együttműködve, lehetőséget biztosítottunk számukra szakmai rendezvényeik megtartására. Mindezek következményeként elmondhatjuk, hogy bár a városrész lakosságának életkora nő, ennek megfelelően életmódja is változik, azért az újítások hatására Forgách-on a kölcsönző látogatók számának emelkedése és az érdeklődés növekedése mutatkozik.

A Rónafalui Fiókkönyvtár a város igen kieső részén található, kizárólag csak az ott lakók használják. Az épület, amelyben a könyvtár található volt veszélyessé lett nyilvánítva. A téli időszakban a fűtés hiánya miatt már korábban is szünetelt a könyvtár. 2019-ben sikerült új helyre, a közösségi ház céljára kialakított épületbe költöztetnünk fiókkönyvtárunkat. Itt egy megújult környezetben, az Országos Könyvtári Napok keretében megtartott ünnepélyes átadó után vehették igénybe a helyiek a könyvtári szolgáltatásokat.

A Somoskői Fiókkönyvtárunk a város egyik turisztikai célpontjához, a Somoskői Várhoz közel található. 2015-ben, amikor fiókkönyvtárunk lett, nehéz körülmények között működött az épület korszerűtlen állapota miatt. A téli időszakban a fűtés sem volt kielégítő, ezért az ott tárolt könyvek állapota is veszélynek volt kitéve. Ugyanakkor érződött, hogy a könyvtárhasználatra nagy igény volt a helyben lakók részéről. A lakosság életkoránál fogva elsősorban a felnőttek, valamint az általános- és középiskolások látogatták a könyvtárat. Kértük a fenntartó önkormányzatot a Somoskői Fiókkönyvtár helyzetének megoldására. 2019-ben a fenntartó önkormányzattal együttműködve sikerült új helyet találni a könyvtár számára. Ma már az orvosi rendelő melletti közösségi helyiségben, jobb, korszerűbb környezetben várja

olvasóit.

A Salgóbányai Fiókkönyvtár működése stabil, továbbra is az idősek otthonában működik, a Salgóbányán élő idős korosztály számára, rendszeres nyitva tartással, megújuló kínálattal várja olvasóit.

A Zagyvarónai Fiókkönyvtárunkban a működési feltételek jók, a szolgáltatás stabil.

2018-ban, a Bátki József Közösségi Ház felújítása miatt a könyvtár ideiglenesen egy közeli családi házban lett kialakítva, egy kisebb alapterületen. A felújítás után már, egy megújult, megszépült, korszerűbb környezetbe költözött vissza és várja olvasóit. Gyakori a közeli óvodások, általános iskolás korosztály látogatása a könyvtárban, könyves ünnepek idején játékos, tematikus gyermekfoglalkozásokat szervezünk számukra.

Fiókkönyvtáraink állományát rendszeresen frissítjük, negyedévente, vagy igény esetén alkalmanként új könyveket szállítunk ki. A könyvtárosok számára válogatási lehetőséget biztosítunk raktárunkban. A rendszeres ellátás a fiókkönyvtárak működési körülményeinek javulása, az újítások, programok hozzájárulnak a használók, látogatók jó közérzetéhez, lakóhelyhez kötődéséhez, ezzel is elősegítve lakosságmegtartó erejének növelését.

Nem találja könyvtárunkban
a dokumentumot, amit keres?
Más könyvtárból beszerezzük Önnek!
Vegye igénybe
könyvtárközi szolgáltatásunkat!

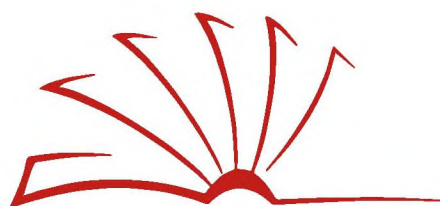

Országos Dokumentum-ellátási Rendszer

Országos közös katalógus és könyvtárközi kölcsönzés

Balassi Bálint Megyei Könyvtár * 3100 Salgótarján, Kassai sor 2. * www.bbmh.hu
Elérhetőségek: kkozi@bbmk.hu * Tel.: 06 (32) 521-551

BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR

**Kiadja: Balassi Bálint Megyei Könyvtár
3100 Salgótarján, Kassai sor 2.**

Levelezési cím: 3101 Salgótarján, Pf. 18.

E-mail: mbbmk@bbmk.hu

Web: www.bbmk.hu

Telefon: +36 (32) 521-550

Felelős kiadó: Molnár Éva igazgató

Szerkesztő bizottság: Molnár Éva, Nagy Mónika, Kapás Tünde

Nyomdai előkészítés: Kapás Tünde

Fenntartó: Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata

Nyomda: Polar Studio Kft. (Salgótarján)

Készült 300 példányban.

